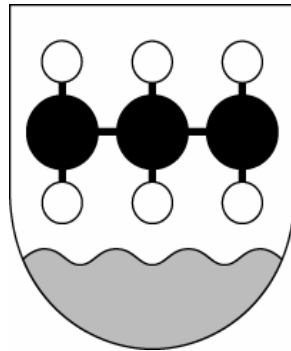

**Stenungsunds
kommun**

Miljöpolicy för Stenungsunds kommun

Typ av dokument Policy	Beslutat av Kommunfullmäktige	Beslutsdatum 2008-09-01, § 126	Diarienummer
Dokumentägare Beredningen för miljö- och fysisk planering	Giltighetstid	Framtagen av	Reviderad

MILJÖPROGRAM 2009-2014 Mål, Policy och Handlingsplan

Inledning Bakgrund

Stenungsunds kommun har utvecklats i en snabb takt från att ha varit en mindre kustkommun fram till slutet av -50 talet till att bli Sveriges petrokemiska centrum.

Kommunens befolkning har under denna period mer än tredubblats från ca. 6000 i slutet av 1950 till dagens dryga 23 000 innevånare.

Ett hållbart samhälle utgår från goda levnadsvillkor utan att försämra kommande generationers tillgång till rent vatten frisk luft och en natur med biologisk mångfald.

All kommunal verksamhet kan bidra till en hållbar samhällsutveckling där var och en förväntas ta sitt ansvar och bidra med vad som är möjligt utifrån ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekter.

Inför arbetet med att aktualisera Miljöplanen för Stenungsunds kommun har beredningen för miljö och fysisk planering genomfört en miljörevision av den i kommunfullmäktige 2002 antagna miljöplan. Flera av Miljömål och Inriktningsmål har sin utgångspunkt i den tidigare miljöplanen där en del mål har reviderats eller omarbetats, det finns också mål som har utgått då de har genomförts eller anses ej genomförbara.

För att få en långsiktig hållbar struktur på miljöarbetet har beredningen miljö och fysisk planering utarbetat riktlinjer som hör hemma i ett miljöledningssystem, och följaktligen har rubriken ändrats till Miljöprogram för Stenungsunds Kommun. Utifrån riktlinjerna för ett miljöledningssystem kommer mål och handlingsplaner att styras och följas upp.

Till grund för utarbetandet av vår Miljöpolicy har vi utgått ifrån "Strategiska utmaningar - En vidareutveckling av svensk strategi för hållbar utveckling" från mars 2006. Där Sveriges strategi för en ekonomisk, social och miljömässigt hållbar utveckling redovisas.

Vår policy bygger på följande tre förhållningssätt:

Den ekologiska och miljömässiga bärkraften.

Den ekonomiska bärkraften utifrån tillväxt och konkurrenskraft.

Den sociala bärkraften utifrån människans och medborgarnas perspektiv.

Nationella miljömål

Riksdagen har antagit 16 nationella mål för miljö kvaliteten. De 16 nationella miljö kvalitetsmålen skall i huvudsak vara uppnådda till år 2020. Målen beskriver de egenskaper som vår natur och kulturmiljö måste ha för att samhällsutvecklingen skall vara ekologisk hållbar.

De 16 miljö kvalitetsmålen är:

- * Begränsad miljö påverkan
- * Frisk luft
- * Bara naturlig försurning
- * Giffri miljö
- * Skyddande ozonskikt
- * Säker strålmiljö
- * Ingen övergödning
- * Levande sjöar och vattendrag
- * Grundvatten av god kvalitet
- * Hav i balans, levande kust och skärgård
- * Myllrande våtmarker
- * Levande skogar
- * Ett rikt odlingslandskap
- * Storslagen fjällmiljö
- * God bebyggd miljö
- * Ett rikt växt- och djurliv

Samtliga nationella miljö kvalitetsmål skall ligga till grund för de beslut som fattas i kommunkoncernens dagliga verksamhet. Stenungsunds valt ut 6 st. prioriterade inriktningsmål vilka samtliga har stor betydelse för det fortsatta miljö arbetet fram till 2014.

Ett gemensamt uppdrag

Miljö målsarbetet är ett gemensamt ansvar där alla måste ta sitt ansvar och dra sitt strå till stacken. Myndigheter, länsstyrelser/ regioner, kommuner, organisationer, näringsliv och enskilda, alla är vi viktiga aktörer i miljö målsarbetet.

Miljöledningssystem

För att förverkliga den av Kf antagna miljöpolicyen måste arbetet vara strukturerat och uppbyggt utifrån i ett miljöledningssystem. Detta system skall så långt det är möjligt ingå i ordinarie planering, budgetering och uppföljning som normalt görs av varje utskott, beredning och verksamhet.

Nedan beskrivs ett ledningssystem med policy, mål, handlingsplan, revision och redovisning, vilket samtliga verksamheter minst skall tillämpa. Systemet omfattar dels ett årligt arbete med att formulera mål, upprätta tillhörande handlingsplan samt att följa upp och redovisa utfallet av genomförda insatser genom en årlig miljörevision.

Policy

Miljöpolicyen uttalar på ett kortfattat sätt Stenungsunds kommuns strävan att uppnå en långsiktig hållbar samhällsutveckling där nuvarande och kommande generationer skall ges goda förutsättningar till hälsosam och god miljö.

Mål

Då miljöpolicyen och inriktningsmål är allmänt hållen måste varje utskott, beredning och verksamhet bryta ned den dessa till konkreta mål för sin egen verksamhet. Målen skall vara konkreta, förståliga, mätbara och genomförbara.

Handlingsplan

På vilket sätt de av verksamheten uppsatta miljömålen skall nås anges i handlingsplanen.

Miljöledningssystemet

Rutiner för ledning och styrning av miljöarbetet skall införas i varje förvaltning.

Integrering av Miljöarbetet

Miljöarbetet skall integreras i all verksamhet och ingå som en naturlig del i den dagliga verksamheten och vid varje beslut. Varje verksamhet med planeringsansvar skall stäva efter att på ett miljömässigt sätt underhålla och utveckla verksamhetsområden, anläggningar och fastigheter.

Organisationen och ansvar

Kommunfullmäktige har det övergripande ansvaret för miljöarbetet. Genomförandet i den politiska organisationen har delegerats till beredningen miljö och fysisk planering.

Varje beredning och utskott ansvarar för utformande av mål och handlingsplaner inom sina respektive områden.

Beredningen Miljö och fysisk planering ansvarar på uppdrag av Kf. för framtagande av riktlinjer och sammanställande av mål och handlingsplaner till ett enhetligt dokument. Miljöprogrammet skall ligga till grund för det fortsatta miljöarbetet inom såväl den politiska organisationen som ute i förvaltningarna.

Kommunstyrelsen utser en styrgrupp med inriktning på miljöfrågor vilken får till uppgift att leda arbetet.

På tjänstemannanivå bör en miljögrupp tillsättas vilken får till uppgift att initiera och stödja verksamheternas miljöarbete samt ansvara för uppföljning och avrapportering till Ks två ggr/år vilket resulterar i en årlig miljörevision.

Budgetens roll

Inriktningsdokument såsom polycies, riktlinjer, planer och program som antagits av Kf. är underordnade budgeten vilket innebär att dessa har en stödjande funktion i det fortsatta arbetet.

Verksamheterna har inom ramen för sin budget att följa de i miljöpolicyen prioriterade inriktningsmålen. Det innebär att varje verksamhet skall göra en egen värdering av sin roll att uppnå de i miljöpolicyen prioriterade målen.

Verksamheter - Förvaltningar

Ledningsansvar innebär många möjligheter och formella krav i rollen som verksamhetschef. Varje verksamhetschef är direkt ansvarig för miljöarbetet i organisationen, om inte ansvaret skriftligen har delegerats vidare inom verksamheten.

I verksamhetsansvaret ingår också ett juridiskt ansvar gällande miljöfrågor inom den egna enheten.

Uppföljning av prioriterade mål och handlingsplaner

Vid minst två tillfällen/år skall de prioriterade målen med tillhörande handlingsplaner som ingår i budgeten följs upp och rapporteras till Ks. och utskott.

Verksamheterna bör ha väl utarbetade rutiner för att kunna redovisa på vilket sätt miljöarbetet fortlöper, och vad de genomförda åtgärderna har resulterat i.

Miljöredovisningens syfte

Miljöredovisningen är ett verktyg för uppföljning och beskriver på vilket sätt miljöarbetet fortskrider inom Stenungsunds kommun.

Miljöredovisningen riktar sig i första hand till kommunens beslutfattare och bör ingå som ett eget avsnitt i årsredovisningen, men bör också komma innevånarna till del genom en årlig sammanställning som presenteras i lokalpressen.

Miljöredovisningen bör vara indelat i två avsnitt:

1. Beskriver miljöarbetet i kommunen som helhet.
2. Beskriver kommunens interna miljöarbete

Miljörevision

Miljörevision innebär en systematisk genomgång av den egna verksamheten. Revision leder till ett effektivare miljöarbete och gör det lättare att hitta möjligheter att spara såväl pengar som resurser. En väl genomförd miljörevision kan bidra till ett effektivt miljöarbete inom varje kommunal verksamhet.

Miljörevision är ett internt hjälpmedel för att underlätta och utveckla det interna miljöarbetet inom såväl förvaltningar som bolag.

Miljörevision skiljer sig från den revisionsverksamhet som kommunrevisionen regelmässigt utför på uppdrag av Kf. denna är av granskande karaktär och omfattar all kommunal verksamhet. I kommunrevisionens uppdrag ingår även att granska miljöledningssystemets tillämpning.

Miljöredovisning

Uppföljning av det egna miljöarbetet skall genomföras årligen. Detta ger en grund vid upprättande av mål och handlingsplan för nästkommande år.

Miljöpolicy och Inriktningsmål

Miljöpolicy med inriktningsmål är ett politiskt dokument som antagits i Kf i oktober 2007 och ligger till grund för det fortsatta arbetet för att nå en långsiktig hållbar utveckling såväl inom den politiska organisation som ute i verksamheterna och i de kommunala bolagen.

Miljöpolicy

Stenungsunds kommun skall genom ansvar, delaktighet och samarbete verka för ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle.

Anställda och förtroendevalda skall besitta goda kunskaper, och arbeta gemensamt utifrån naturens förutsättningar för att möjliggöra en god livskvalitet för kommande generationer.

Denna miljöpolicy skall ligga till grund för all verksamhet såväl inom den kommunala förvaltningen som den politiska organisationen.

Inriktningsmål:

- * Säker och trygg livsmiljö
- * Tillgång till friskt vatten
- * Ren luft
- * Miljövänlig energi
- * Ett rent hav
- * Natur med biologisk mångfald.

Delaktighet

Miljöpolicy och inriktningsmål för Stenungsunds kommun ger vägledning i hur alla skall förhålla sig i miljöfrågor. Detta gäller såväl beredningar, utskott, nämnder som förvaltningar, bolag och anställda.

Alla såväl chefer som politiker ansvarar för att skapa goda förutsättningar för ett långsiktigt hållbart miljöarbete där det gäller att befrämja och utveckla kompetens och engagemang.

Stenungsunds fortsatta miljöarbete

Som kommun har vi flera viktiga uppgifter i arbetet att uppnå miljökvalitetsmålen, dels genom vårt myndighetsarbete, ansvaret för samhällsplaneringen och genom åtgärder i den egna verksamheten.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för det strategiska lokala miljöarbetet medan Tekniska myndighetsnämnden ansvarar för myndighetsarbetet enligt miljöbalken. I övrigt följer miljöansvaret linjeorganisationen, vilket innebär att samtliga chefer är ansvariga för miljöpåverkan i sin egen verksamhet.

Antagen miljöpolicy, inriktningsmål, framtagna handlingsplaner och den kommunala samhällsplaneringen skall ge ramar och underlag för fortsatt lokalt miljöarbete.

Miljöarbetet skall integreras i det egna arbetet och pågående processer inom verksamheterna tex i planering av infrastruktur, och utveckling av trafiksystem. Utveckling och bevarande av grönområden, energi- och vattenförsörjning, fastighets och bostadsutveckling samt skydd och vård av vårt kulturarv.

Därutöver kan vi tänka oss miljömålstyrd tillsyn och att miljökrav ställs vid all upphandling.

Möjligheter till förändringar

Den största miljöpåverkan inom den kommunala förvaltningen kommer med all sannolikhet från:

Förvaltningarnas huvudverksamheter

Användning av lokaler, (uppvärmning, elförbrukning, pappersförbrukning kemikalieanvändning).

Inköp av varor och tjänster,

Tjänsteresor

Personalens resor till och från arbetsplatserna.

Stenungsunds inriktningsmål

Inriktningsmålen kommer att vara prioriterade miljömål under perioden 2009-2014 vilket innebär att de utgör grunden för utformande av mål och handlingsplaner under den angivna tidsramen.

Följande mål har gemensamt utarbetats av tjänstemän och politiker inom Stenungsunds kommun:

Säker och trygg livsmiljö, Tillgång till friskt vatten, Ren luft, Miljövänlig energi
Ett rent hav, Natur med biologisk mångfald.

Bakgrund

Samhället förändras och nya krav ställs från medborgare, näringsliv och andra aktörer i samhället. Exempel på förändringar är att tätortsarealerna generellt har ökat i Sverige med 1,5 gånger under de senaste 40 åren medan befolknings ökningen har varit 37 procent. Detta visar på att allt fler människor väljer att bosätta sig i kommunernas tätorter.

I många kommuner så även i vår, är efterfrågan på bostäder stor vilket leder till ökade strukturförändringar. Detta ställer stora framtida krav på bland annat infrastruktur och samhällsplanering samt på hantering av tillgängliga resurser som redan finns.

Fysisk planering och hushållning med mark och vatten samt byggnader

Beredningen Miljö och fysisk planering har vid utformandet av sina övergripande mål och handlingsplaner utgått från Boverkets rekommendationer.

Fysisk planering handlar om hur mark och vatten ska användas och hur den byggda miljön utformas. God planering är ett avgörande instrument för att få ett hållbart samhälle där en god hälsa för människor främjas, och kulturella värden blir en naturlig del i samhällets utveckling, naturen och den biologiska mångfalden bevaras och naturresurserna används effektivt och långsiktigt. Fysisk planering kan på sikt bidra till att nå alla miljökvalitetsmålen utom Skyddande ozonskikt.

För kommunerna är fysisk planering förmodligen det viktigaste instrumentet för att kunna nå de av Riksdagen antagna miljökvalitetsmålen.

I översiktsplanen visar vi som kommun hur vi avser att använda mark och vattenområden.

Säker och trygg livsmiljö

Vi vill att alla som bor och verkar inom vår kommun skall känna trygghet för sin hälsa, och sin säkerhet.

Det innebär att vi som kommun skall sträva efter att erbjuda goda kommunikationer, bra och trygga bostadsområden, undervisning av hög kvalitet, förutsättningar till trygga arbetsplatser och en aktiv fritid inom kommunen.

Övergripande mål 2009 - 2014

Planera bostadsområden utifrån ett hållbart samhälle.

Ta hänsyn till rådande växter och djur vid planering av bostadsområden.

Enbart tillåta byggnation av miljöanpassade och energieffektiva fastigheter.

Utarbeta bra och allsidig information som följer med bygglovsansökan.

God tillgänglighet till allmänna kommunikationer.

Fortlöpande utbyggnad av gång och cykelvägar

Minska bullernivåerna så att de minst uppfyller gällande riktvärden.

Tillgång till friskt vatten

Vatten är en begränsad resurs som skall användas därefter, detta för att säkerställa kommande generationers behov av friskt vatten.

Friskt vatten är förutsättningen för allt liv, därför är närmiljö kring kommunens yt- och grundvattentäkter av yttersta vikt. Sjön Hällungen är kommunens huvudleverantör av friskt dricksvatten av hög kvalitet och måste så förbli.

Det av yttersta vikt att starkt begränsa all brytning av närliggande rullstensåsar och uttag ur sandtäkter så att dessa kan fortsätta att vara naturliga reningsverk så som de har varit sedan urminnes tider.

Övergripande mål 2009 - 2014

Erbjuda säkra leveranser av dricksvatten till hög kvalitet.

Gör inventering och uppföljning av hur va-nätet påverkas av markförurning och sättningar i marken.

Reservvattentäckt bör säkras.

Kommunens reningsverk skall efterhand uppgraderas allteftersom tekniken utvecklas.

Ren luft

Mycket av de föroreningar som kommer in över vår kommun har transporterats långa sträckor och är inte alltid uppkomna inom landets gränser. Det är likväl av stor vikt att vi som kommun gör allt som står i vår makt för att minska de lokala utsläppen för att så långt det är möjligt kunna garantera en ren och säker miljö.

Övergripande mål 2009 - 2014

Vi skall genom återkommande mätningar av luftkvalitén göra riktade insatser för att minska mängden partiklar och utsläpp av ämnen som kan påverka hälsan hos våra innevånare.

Våra grönområden skall vara väl sammansatta av löv och barrträd som är välskötta och ansade så att de på ett effektivt sätt kan ta upp luftburna föroreningar.

När kommunen planerar och förlägger bostäder och verksamheter skall de framtida transportbehoven beaktas.

För att minska mängden utsläpp från de egna verksamheterna skall de kommunala transporterna vara väl planerade och samordnade.

Tjänsteresor inom den kommunala förvaltningen skall så långt det är möjligt ske samordnat, helst med kollektivtrafik, i normalfall med tåg, flyg skall endas i undantagsfall användas.

Miljövänlig energi

Energianvändningen har ökat i takt med industrins och teknikens utveckling. Mängden säker och trygg energi är begränsad och vi kan inom en snar framtid se ökande kostnader till följd av begränsad tillgång.

Övergripande mål 2009 - 2014

Stenungsunds kommun skall undersöka förutsättningarna för lokal produktion av miljövänlig alternativ energi.

Genom ett gott och utvecklande samarbete med olika intressenter skall vi säkerställa en fortsatt utbyggnad av fjärrvärme vid utformning av Öp och detaljplaneläggning.

Inga kommunala fastigheter skall värmas med fossila bränslen.

Vid all nyproduktion av bostäder och anläggningar skall stor vikt läggas på energiförbrukning och användande av alternativa energikällor och uppvärmning.

Miljöanpassad byggnadsteknik skall prioriteras för att uppnå effektiv energihushållning, detta gäller såväl den kommunala som den privata sektorn.

Ett rent hav.

För oss som kust kommun är det av stor vikt att den kustnära miljö och vattnen runt omkring oss håller en hög kvalitet så att vi förblir en attraktiv kustkommun med goda förutsättningar för en aktiv fritid en lång tid framöver.

Övergripande mål 2009-2014

För att säkerställa att inga utsläpp sker i våra åar, bäckar och i havet skall resultaten av de regelbundna provtagningarna redovisas för allmänheten.

Utarbeta information om vikten av att värna ett rent hav och de havsnära arternas betydelse. Informationen skall göras tillgänglig för såväl innevånare som gästade turister.

All hamnverksamhet i vår kommun bör miljöanpassas så långt som möjligt, genom samverkan med angränsande kommuner.

Skapa förutsättningar för miljöanpassad båtturism, förslagsvis utökad service på Norra hamnplan.

Natur med biologisk mångfald

Den biologiska mångfalden utgör en mycket viktig del i vårt välbefinnande vilket vi många gånger inte tänker på. Därför är det av stor vikt att vi skapar och ger förutsättningar till ett bevarande av det som vår natur har att erbjuda.

De kommunala grönområdena skall vi värna om och vårda på ett miljövänligt sätt dvs. inga bekämpningsmedel eller kemikalier som påverkar vår fauna och vårt djurliv på ett negativt sätt skall användas inom de kommunala verksamheterna.

Övergripande mål 2009-2014

Vid planering av nyproduktion inom ett större område skall noggranna och dokumenterade förstudier och inventeringar göras över de växt och djurarter som finns i området.

En bevarandeplan bör upprättas i anslutning till upprättande av detaljplan för att minimera negativ påverkan på den biologiska mångfalden.

Vi bör värna om Svartedalens unika naturvärden och förädla dessa utifrån ett hållbart miljöperspektiv. Dess vattensystem bör brukas med eftertanke då de utgör värdefulla lekplatser för ädelfisk, samt att det här finns ett begränsat bestånd av flodpärlmusslan. De många vandringslederna skall hållas tillgängliga för ett aktivt friluftsliv.